

VÍKEND V ČECHÁCH

in.ihned.cz/cr

Smrtholka končí v Úpě.

hasiči přivezli dvě figuríny ze slámy oblečené v mužských a ženských šatech. Jsou opřené o dřevěnou stodolu a z vesnického tlampače znějí Děti z Pirea i další hity šedesátých let...

Akci pořádají členové Sboru dobrovolných hasičů. „V pátek odpoledne figury přistrojíme, lidé nám sami často dají staré šaty, případně se koupí v diakonii.“

Průvod se vydal na cestu a prochází celou dlouhou vesnicí. Přidávají se další a další lidé, ať již ze vsi, či z okolí. Chlapci se v nesení střídají, přece jen figury představují pěkných pár kilo. Konečně je dlouhý průvod u cíle. U poslední dřevěné lávky hasiči zatloukli do břehu kovové trubky, do kterých teď zasunují tyče s figurínami. V láhvi od rumu je připravený benzín. Chlapci figurínám utrhnou vlasy z koudele a nožem prořezou šaty na zádech, polijí benzinem, a jeden z hasičů zapálí list novin a panáka podpálí. U ženské postavy se mu to nepovede, neúspěšný je i pokus podpálit ji sirkami. „Venco, podej zapalovač.“

Konečně hoří a kusy padají do řeky. Po hladině plavou nohy v černých lakýrkách. Poněkud morbidní závěr! Ten vzdor z nich udělal hrdiny. Jak snadno člověk pocítí k figurínám sympatie...

Ježíš v Jeruzalémě

Poslední neděle před Velikonocemi se nazývá Květná. Tehdy Ježíš Kristus přijel na oslu do Jeruzaléma. Byl vítán davy, které mu na počest pod nohy házely palmové ratolesti. To dnes u nás symbolizují větvičky jív. Natrhané o Květné neděli se pálí na Bílou sobotu v kostelech a popel se hodí k pomazání napřesrok o Popeleční středě.

Po Květné neděli historické události nabírají spád. Od čtvrteční Poslední večere přes Jidášovu zradu, zatčení, i Petrovo trojnásobné zapření, a Pilátův soud, to vše je záležitostí několika hodin. Vrcholem je Velký pátek,

kdy mezi dvanáctou a třetí odpoledne dochází k Ukřižování a pak nedělní Vzkříšení.

Hutný děj se odráží v lidových zvyklostech. Hořice v Pošumaví jsou proslavené speciálními pašijovými hrami. V některých místech Čech chodí chlapci s hrkačkami. Ve slovácké Komni jim říkají repáče. Ve vesnicích v okolí Vysokého Mýta se dochoval zvyk Chození s Jidášem o Bílé sobotě. Neobvyklý zvyk najdeme i téměř na obvodu Prahy...

Řehťačky ve Zdibech

Nevelká vesnička Zdiby už téměř souvisí s pražskou aglomerací. Jezdí sem i příměstský autobus, a tak možná překvapí, že právě zde se stále udržuje zajímavý lidový zvyk.

Od čtvrtečního Gloria, kdy zvony odlétají podle tradice do Říma, až do sobotního Vzkříšení, kdy se vrací, chodí zdejší školáci třikrát denně vesnicí a řehťají. Zejména po ránu je to pekelný kravál. Zúčastňují se pouze chlapci, kteří neváhají vyjít na obchůzku už v šest ráno, pokračují po obědě kolem druhé, na Velký pátek jdou i ve tři. Tato hodina je připisována Kristovu úmrtí. Poslední pochůzka je večer.

Vesnici mají rozděleny na obvody. Partu deseti hochů vedou dva nejstarší a největší. Největší prckové jsou vzadu a kráčeji spořádaně téměř ve dvojstupech.

*Po řehťání spustí sborově:
Anděl Páně, my řehťáme,
že pan Ježíš leží v hrobě.
Kopali jámu/ Ježíši pánu,
Aby ho krále ukřižovali,
na Velký pátek do hrobu dali.*

Dřevěná kaplička v Podkrkonoší.

Před kostelem nechají řehťačky, svléknou kabáty, bundy a projdou bránou k Ukřižování, kde se po jednom modlí, respektive říkají svá přání.

„Na co myslíš u kříže?“ ptáme se asi desetiletého hochy. „Na nic,“ dušuje se. Další chlapec ve Zdibech souhlasí, že si u kříže něco přeje – třeba jít na rande s Honzou. Od třináctiletých pubertáků nelze čekat hlubokou duchovní úvahu, spíše snahu svůj postoj shodit. A zvláštní duchovní rozměr nehledáme ani na celé akci, jak poněkud kriticky připomíná mladá žena na ulici. V sobotu dopoledne totiž chlapci obejdou všechny domy znovu a dostanou dárek, většinou peníze. Nezapírají, že čím méně se jich pochůzky zúčastní, tím lépe. Vedou si seznam „docházek“, a získané peníze či dobroty se podle účasti dělí.

„Ve Zdibech se chodilo odedávna,“ tvrdí lidé. I řehťačky jsou prastaré a dědí se z otce na syna...

Spolu se Zdibskými chodí i parta kluků v navazující Velteši. Tady není kostel, ale chlapci se modlí u kříže dole na rozcestí. Ráno prý vyrážejí dokonce už v pět hodin, o hodinu dříve než ve Zdibech, znovu jdou